

Nieuwsbrief PFR Updates - Nummer 31, 2015

Nummer 31, 2015

Redactie: W.M. Schrama, L. Hu, M. Jonker, M. van der Leeden en J. Tigchelaar.

INHOUDSOPGAVE

Hof

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2015:5234](#) 14-07-2015

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2015:2940](#) 14-07-2015

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2015:5200](#) 07-07-2015

Rechtbank

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2015:5467](#) 20-07-2015

RECHTSPRAAK

Partneralimentatie. Verzoek om verlenging van de duur van de alimentatie na twaalf jaar afgewezen. Geen uitzonderlijk geval. De rechtbank had het verzoek om verlenging ook afgewezen. De vrouw is daarvan in hoger beroep gekomen. Niet in geschil is dat de beëindiging van de partneralimentatie leidt tot een ingrijpende terugval in het inkomen van de vrouw. Ten tijde van de scheiding waren de kinderen 8 en 5 jaar oud. De vrouw heeft alle inkomsten gebruikt voor de kosten van de kinderen en van de huishouding. Er kon niet gereserveerd worden. Als gevolg van de beëindiging van de alimentatie zal zij de kosten van de woning niet meer kunnen voldoen en moeten verhuizen. Dat is onredelijk en onbillijk, zeker nu de kinderen nog thuis wonen. Zij had in 1989 al een WAO-uitkering en heeft die nog steeds. Zij is voor 80 tot 100% arbeidsongeschikt. Het hof oordeelt dat het op de weg van de vrouw had gelegen te anticiperen op het einde van de alimentatie en haar uitgavenpatroon daarop aan te passen. Voorts zijn de kinderen zo oud dat van hen ook een bijdrage in de kosten van de huishouding mag worden verwacht. De woning heeft een overwaarde, de vrouw had de woning ook eerder kunnen verkopen en van de overwaarde een goedkopere woning kunnen kopen. De vrouw heeft niet alles gedaan wat van haar verwacht mocht worden.

In geschil is het verzoek van de vrouw de termijn gedurende welke de man verplicht is een bijdrage te leveren in de kosten van haar levensonderhoud te verlengen. De rechtbank heeft het verzoek van de vrouw afgewezen. De vrouw is in hoger beroep gekomen van de bestreden beschikking. De vrouw verzoekt het hof bij beschikking, voor zo veel mogelijk uitvoerbaar bij voorraad, de bestreden beschikking te vernietigen. De man heeft verweer gevoerd.

Het hof overweegt dat op grond van artikel 1:157 lid 5 eerste volzin BW de rechter, indien de

beëindiging van de uitkering ten gevolge van het verstrijken van de in het vierde lid bedoelde termijn van zo ingrijpende aard is dat ongewijzigde handhaving van die termijn naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid van degene die tot uitkering gerechtigd is niet kan worden gevegd, op diens verzoek alsnog een termijn kan stellen.

Het hof overweegt voorts dat blijkens de wetsgeschiedenis (*Kamerstukken II* 1985/86, 19295, 3 en 6) uitgangspunt van de wetgever is dat de alimentatieverplichting na twaalf jaar in beginsel definitief eindigt. Volgens de wetgever houdt de verantwoordelijkheid die men door het huwelijk op zich heeft genomen weliswaar een verplichting in om bij te dragen in het levensonderhoud van de andere partij, maar deze rechtvaardigt niet dat deze verplichting na beëindiging van de huwelijksband ongelimiteerd blijft bestaan. De termijn van twaalf jaar stelt de alimentatiegerechtigde in staat de zorg voor eventuele kinderen op zich te nemen en na verloop van tijd, wanneer de kinderen naar zelfstandigheid toegroeien, zich erop voor te bereiden in eigen levensonderhoud te voorzien. Ingeval wordt verzocht om verlenging, dient de alimentatiegerechtigde aan te tonen dat sprake is van een uitzonderlijke situatie.

Tussen partijen is niet in geschil dat beëindiging van de tussen partijen overeengekomen onderhoudsbijdrage leidt tot een ingrijpende terugval in het inkomen van de vrouw. Het hof zal daar in dit geval dan ook van uitgaan. Nu de beëindiging van de onderhoudsverplichting ingrijpend is, dient het hof te bezien of de vrouw bijzondere omstandigheden stelt en aan toont, waardoor ongewijzigde handhaving van de termijn van twaalf jaar naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid niet van haar kan worden gevegd. Het hof acht de door de vrouw aangevoerde omstandigheden niet van dien aard, dat ongewijzigde handhaving van de termijn van twaalf jaar naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid niet van haar kan worden gevegd. Gebleken is dat de vrouw, wegens haar volledige arbeidsongeschiktheid, thans niet in staat is door middel van arbeid in haar eigen levensonderhoud te voorzien. Reeds voor het huwelijk, namelijk sinds 1989, is de vrouw nagenoeg niet in staat gebleken om te werken wegens haar gezondheidssituatie. Zij heeft vanaf 1989 vrijwel ononderbroken een arbeidsongeschiktheidsuitkering ontvangen, thans op basis van een arbeidsongeschiktheidspercentage van 80-100. De vrouw stelt zelf dat haar gezondheidssituatie alleen maar achteruit is gegaan. Dat betekent dat het voor de vrouw te voorzien was dat zij niet binnen de termijn van twaalf jaar in staat zou zijn door middel van arbeid inkomen te verwerven. De vraag is dan of de vrouw in twaalf jaar tijd alles heeft gedaan wat redelijkerwijs van haar verwacht mag worden om toch tot financiële zelfstandigheid te geraken, ondanks haar arbeidsongeschiktheid. Het hof is van oordeel dat het op de weg van de vrouw had gelegen om te anticiperen op beëindiging van haar alimentatie door haar uitgavenpatroon af te stemmen op haar inkomensniveau. De vrouw heeft niets gesteld waaruit blijkt dat zij pogingen heeft ondernomen om terug te schakelen naar een lager welstandniveau

en daarvan is ook niet gebleken. Zoals door de man is aangevoerd had de vrouw bijvoorbeeld haar woning kunnen verkopen. Anders dan de vrouw heeft gesteld maakt het feit dat de kinderen van partijen nog thuiswonend zijn dit oordeel niet anders. De kinderen van partijen zijn inmiddels 23 en 20 jaar. Gelet op de leeftijd van de kinderen mag van hen verwacht worden dat zij financieel zelfstandig zijn of in elk geval een bijdrage leveren in de kosten van de huishouding. Het hof is niet gebleken van omstandigheden die maken dat de vrouw dit niet van de kinderen zou kunnen vergen. De vrouw heeft ook niet met stukken onderbouwd dat zij niet in staat was om gedurende de alimentatieperiode een deel van haar inkomsten te reserveren voor de periode nadat de alimentatieplicht zou eindigen. Naar het oordeel van het hof blijkt juist uit het door de vrouw in het geding gebrachte uitgavenlijstje dat zij, blijkbaar tot aan het einde van de alimentatietermijn, geen bescheiden uitgavenpatroon heeft gebezigd.

Alles overwegende, is het hof van oordeel dat de vrouw onvoldoende heeft onderbouwd dat zij alles heeft gedaan wat, gelet op de eindigheid van de partneralimentatie, redelijkerwijs van haar verwacht mocht worden om tot financiële zelfstandigheid te geraken, dan wel haar financiële onzelfstandigheid te verminderen. Geconcludeerd kan worden dat de behoefte van de vrouw aan voortdurende partneralimentatie geen verband (meer) houdt met het huwelijk, maar het gevolg is van het feit dat zij onvoldoende heeft geïnvesteerd in haar toekomst. Het hof heeft de bestreden beschikking bekrachtigd.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 14-07-2015

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2015:5234

Zaaknummer: 200.158.150

RECHTSPRAAK

Bewindvoering. Einde bewind door overlijden. Kan voormalige bewindvoerder voor overlijden door kantonrechter gegeven machtiging nog uitvoeren? Uit het huwelijk van de vader en de moeder zijn vier kinderen geboren. De vader is in 2006 overleden. Zijn testament bevatte een langstlevende clause. Daarin was voorts bepaald dat de waarde van het erfdeel van de kinderen opeisbaar zou worden wanneer de moeder in een verzorgingstehuis zou komen of het vrije beheer over haar vermogen zou verliezen. Het vermogen van de moeder is in 2012 onder bewind gesteld. Zij is toen ook in een verzorgingstehuis opgenomen. In 2011 heeft de moeder aan een van haar kinderen € 70.000 geschonken. De kantonrechter heeft eind 2013 op verzoek van de toenmalige bewindvoerder machtiging verleend om aan de kinderen uit te keren de waarde van het aan elk van hen toekomende erfdeel uit de nalatenschap van de vader, waarbij is bevestigd dat de schenking van de moeder aan een van de kinderen wordt opgenomen als een voorschot op de erfenis van de moeder. Dit kind verzoekt in hoger beroep deze bevestiging ongedaan te maken. Aan de machtiging was voor de dood van de moeder geen uitvoering gegeven. Het hof acht verzoeker in hoger beroep ontvankelijk, maar wijst het verzoek af, omdat met de dood van de moeder het bewind is geëindigd en daarmee ook de taak van de bewindvoerder. Deze kon de machtiging niet alsnog uitvoeren. Voorts was de kantonrechter niet bevoegd tot een oordeel over de vraag of de schenking als een voorschot op de erfenis zou dienen te worden aangemerkt.

Uit het huwelijk van de vader en de moeder zijn vier kinderen geboren. De vader is in 2006 overleden. Zijn testament bevatte een langstlevende clause. Daarin was voorts bepaald dat

de waarde van het erfdeel van de kinderen opeisbaar zou worden wanneer de moeder in een verzorgingstehuis zou komen of het vrije beheer over haar vermogen zou verliezen. Het vermogen van de moeder is in 2012 onder bewind gesteld. Zij is toen ook in een verzorgingstehuis opgenomen. In 2011 heeft de moeder aan een van haar kinderen € 70.000 geschonken. De kantonrechter heeft bij beschikking van 20 december 2013 op verzoek van de toenmalige bewindvoerder machtiging verleend om aan de kinderen uit te keren de waarde van het aan elk van hen toekomende erfdeel uit de nalatenschap van de vader, waarbij is bevestigd dat de schenking van de moeder aan een van de kinderen wordt opgenomen als een voorschot op de erfenis van de moeder. Appellant is in hoger beroep gekomen van deze beschikking. Hij verzoekt, met vernietiging van de bestreden beschikking, het verzoek van de bewindvoerder om deze schenking als zodanig bevestigd te krijgen alsnog af te wijzen, evenals het verzoek van de bewindvoerder om een machtiging te verkrijgen om de nalatenschap van de vader te verdelen, althans aan de erfgenamen te gaan uitkeren.

Het hof is van oordeel dat de zaak, gelet op de inhoud en strekking van de door de kantonrechter verleende machtiging, rechtstreeks betrekking heeft op de rechten van appellant, zodat hij als belanghebbende in de zin van artikel 358 lid 2 Rv jo. artikel 798 lid 1 Rv kan worden aangemerkt. De omstandigheid dat het hier een machtigingsprocedure betreft, noch de uitspraak van de Hoge Raad van 11 januari 2002 (ECLI:NL:HR:2002:AD4932) staat daaraan onder de gegeven omstandigheden in de weg.

De volgende vraag is echter of appellant ook belang heeft bij toewijzing van zijn verzoek in hoger beroep, te weten de bestreden beschikking te vernietigen en het inleidend verzoek van de bewindvoerder af te wijzen. Het hof beantwoordt die vraag ontkennend en overweegt daartoe dat op grond van het bepaalde in artikel 1:449 BW het bewind door de dood van de rechthebbende (de moeder) eindigt. Op grond van artikel 1:448 lid 1 onder a BW eindigt de taak van de bewindvoerder bij het einde van het bewind.

De moeder, rechthebbende, is op 25 juli 2014 overleden zodat daarmee op grond van de hiervoor vermelde artikelen het bewind en de taak van de bewindvoerder per die datum zijn geëindigd. Voorts staat vast dat door de bewindvoerder geen uitvoering is gegeven aan de door de kantonrechter gegeven machtiging en dat niet tot uitkering aan de kinderen van het aan elk van hen toekomend erfdeel uit de nalatenschap van de vader is overgegaan. Onder deze omstandigheden is de machtiging van de kantonrechter thans zonder betekenis. De voormalig bewindvoerder kan immers thans geen gevolg meer geven aan de machtiging en heeft geen verdere taak meer in dezen. In die zin is er dan ook voor appellant geen belang meer gelegen in vernietiging van de bestreden beschikking.

Een oordeel over de vraag of de schenking als voorschot op het aan appellant toekomend

erfdeel uit de nalatenschap van de vader dient te worden aangemerkt, met andere woorden of er een verplichting tot inbreng van de waarde van de schenking op appellant rust, komt de kantonrechter niet toe, gelet op diens bevoegdheden in zaken van bewindvoering. Appellant heeft gelet hierop ook geen rechtens te respecteren belang bij toewijzing van zijn verzoek. Het hof wijst zijn verzoek in hoger beroep daarom af.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 14-07-2015

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2015:2940

Zaaknummer: 200.164.056-01

Rechters: A. van Haeringen, A.N. van de Beek en M.J. Louwinger-Rijk

Wetsartikelen: 1:448 BW, 1:449 BW en 4:1167 oud BW

RECHTSPRAAK

Ondertoezichtstelling nodig? Moeder werkt mee met hulpverlening en houdt dat vol. Is dan de ots nog wel een passende maatregel? Artikel 1:255 lid 1 BW bepaalt immers dat een ondertoezichtstelling alleen kan worden uitgesproken als een ouder de noodzakelijke zorg niet of onvoldoende accepteert. Ter zitting blijkt dat afwijzing van het verzoek tot ots en ook het aanhouden van de behandeling ertoe zal leiden dat de thans geboden hulp zal wegvallen en alleen vrijwillige hulp door het wijkteam zou kunnen worden gegeven. Dan kan de hulpverleenster die thans in het gezin werkt haar hulp niet voortzetten. De kinderrechter vindt dat de ingeslagen weg moet worden voortgezet. Kennelijk maken afspraken tussen overheden en GI's het onmogelijk die hulp voort te zetten in een drangkader. Onder die omstandigheden, daarbij de belangen van de kinderen voorop stellend, zal de ots worden uitgesproken, ook al werkt de moeder volop mee met de hulpverlening.

De Raad voor de Kinderbescherming heeft de kinderrechter verzocht de vier minderjarige kinderen, waarover de moeder het eenhoofdig gezag uitoefent, onder toezicht te stellen.

Bij de kinderen is sprake van ontwikkelingsproblematiek, mede vanwege de vele wisselende verblijfplaatsen en scholen, schoolverzuim en kindeigen problemen. Door haar chronische ziekte is moeder minder beschikbaar voor de kinderen en lukt het haar niet de kinderen voldoende structuur en duidelijkheid te bieden.

Intussen is een hulpverleenster, werkzaam bij de GI, bij het gezin betrokken in het drangkader. De moeder is bereid de hulpverlening te aanvaarden en zij werkt mee aan de gemaakte plannen. Zij is tevens bereid een persoonlijkheidsonderzoek te ondergaan, maar zij verzet zich tegen een ondertoezichtstelling.

De kinderrechter overweegt, omdat de moeder nu meewerkt en dat kennelijk al enige tijd volhoudt, het zeer de vraag is, of een ondertoezichtstelling nog wel een passende maatregel is. Artikel 1:255 lid 1 sub a BW geeft immers aan dat alleen als een ouder de noodzakelijke zorg niet of onvoldoende accepteert, een gezinsvoogd kan worden aangesteld.

De raad en de GI geven aan dat, indien de ondertoezichtstelling niet zou worden uitgesproken, dit ertoe zal leiden dat de thans geboden hulp zal wegvallen en er alleen vrijwillige hulp door het wijkteam zou kunnen worden gegeven. De huidige hulpverleenster maakt geen deel uit van dit team.

De kinderrechter is van oordeel dat de thans ingeslagen weg moet worden voortgezet. Nu de hulpverleenster bij het gezin is betrokken komt de noodzakelijke hulpverlening van de grond. De kinderrechter overweegt dat de afspraken tussen overheden en GI's het kennelijk onmogelijk maken die hulp voort te zetten in het drangkader. Onder die omstandigheden oordeelt de kinderrechter, de belangen van de kinderen voorop stellend, dat de ondertoezichtstelling zal worden uitgesproken, ondanks de constatering dat de moeder al enige tijd volop meewerkt met de hulpverlening. De ondertoezichtstelling wordt uitgesproken voor de duur van twaalf maanden.

Kanttekening: Uit deze uitspraak blijkt goed voor welk dilemma de kinderrechter heeft gestaan. Er was hulpverlening die werd geaccepteerd door de moeder en waaraan de moeder volop meewerkte. Kennelijk zou die alleen binnen het kader van een ots kunnen worden gecontinueerd. Maar daarvoor is een ingrijpende maatregel als de ots niet bedoeld. De gemaakte afspraken tussen GI's en gemeenten zijn kennelijk niet correct. Dat moet niet worden afgewenteld op een ouder die een ingreep in het gezag moet ondergaan (en als dat wat langer duurt ook nog met het nodige gemak kan worden ontheven van het gezag).

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 20-07-2015

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2015:5467

Zaaknummer: C/10/479801/JE RK 15-1961

Wetsartikelen: 1:255 BW

RECHTSPRAAK

Kinderalimentatie; draagkracht van de moeder. De moeder dreef samen met haar ouders een vennootschap onder firma die per 1 september 2014 is verkocht. Zij is op 15 oktober 2014 in dienst getreden bij een bv. Gelet op de betwisting door de man dat de moeder geen draagkracht zou hebben had het naar het oordeel van het hof op de weg van de vrouw gelegen om haar inkomen inzichtelijk te maken door overlegging van de in het procesreglement genoemde bescheiden, waaronder vastgestelde jaarrekeningen over de laatste drie jaren. Ook na de verkoop van de vof is dat van belang, omdat de man stelt dat een eventuele inkomstendaling van de vrouw als gevolg van de verkoop, een verwijtbaar inkomensverlies is. Haar draagkracht kan, aldus het hof, niet slechts op grond van aangiften IB worden vastgesteld. De vrouw heeft uit een oogpunt van privacy van haar ouders bezwaar tegen het overleggen van de jaarrekeningen van de vof. De man hoeft geen inzage te krijgen in de financiële situatie van haar ouders. Het hof oordeelt dat de privacy van de ouders van de vrouw geen gewichtige reden is op grond waarvan de overlegging van de jaarrekeningen kan worden geweigerd. Aan de privacy wordt voldoende tegemoetgekomen door de behandeling met gesloten deuren en het daaruit voortvloeiende mededelingsverbod over gegevens uit de procedure. Het hof verbindt aan de weigering tot overlegging van de gegevens de conclusie die het geraden oordeelt.

Uit het inmiddels ontbonden huwelijk van partijen zijn drie thans nog minderjarige kinderen geboren. De echtscheiding is in 2009 ingeschreven in de registers van de burgerlijke stand. De kinderen hebben hun hoofdverblijfplaats bij de vrouw. Bij de echtscheidingsbeschikking is bepaald dat de man vanaf datum inschrijving echtscheidingsbeschikking € 150 per kind

maand aan de vrouw zal voldoen in de kosten van verzorging en opvoeding van de minderjarigen. Bij dit geding inleidend verzoekschrift heeft de man de rechtbank verzocht te bepalen dat hij met ingang van 1 april 2013 als bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van de kinderen maandelijks € 75 per kind dient te betalen. De rechtbank heeft het verzoek van de man afgewezen, waarop hij in hoger beroep is gegaan met een drietal grieven. Een van deze grieven ziet op de draagkracht van de vrouw, meer specifiek op haar inkomen. Volgens de man heeft de vrouw haar gebrek aan draagkracht onvoldoende onderbouwd, doordat zij geen jaarrekeningen van de vof welke zij samen met haar ouders dreef in het geding heeft gebracht.

Het hof overweegt dat vaststaat dat de onderneming per 1 september 2014 aan derden is verkocht en dat de vrouw met ingang van 15 oktober 2014 in dienst is getreden bij een bv.

Voorts overweegt het hof dat het, gelet op de betwisting door de man van haar gebrek aan draagkracht op de weg van de vrouw had gelegen om haar inkomen inzichtelijk te maken door overlegging van de in het procesreglement bedoelde bescheiden, waaronder de vastgestelde jaarrekeningen van de vof over de jaren 2012, 2013 en 2014. Het hof overweegt dat het van belang is over deze stukken te beschikken, mede gelet op de stelling van de man dat er mogelijk sprake is van verwijtbaar inkomensverlies. Het hof is van oordeel dat haar draagkracht niet enkel op basis van de aangiften IB kan worden vastgesteld. Het hof gaat voorbij aan de bezwaren van de vrouw tegen het overleggen van de jaarrekeningen omdat de man dan inzage zou krijgen in de financiële situatie van haar ouders.

De privacy van de ouders is naar het oordeel van het hof geen gewichtige reden op grond waarvan overlegging van de jaarrekeningen kan worden geweigerd. Aan de privacy van de ouders wordt voldoende tegemoetgekomen door de behandeling met gesloten deuren en het daaruit voortvloeiende mededelingsverbod over gegevens uit de procedure, aldus het hof. Het hof ziet verder geen aanleiding te bepalen dat uitsluitend het hof kennis mag nemen van de jaarrekeningen, zoals ter zitting door de vrouw is verzocht. Dat de man hierdoor inzicht krijgt in de financiële situatie van de ouders is onder de gegeven omstandigheden onvermijdelijk. Het hof overweegt aan de weigering van de vrouw om de jaarrekeningen in het geding te brengen de gevolgtrekking te verbinden die het hof geraden acht. In casu acht het hof het, mede gelet op de onvoldoende onderbouwing door de vrouw van haar gebrek aan draagkracht, geraden om de gezamenlijke draagkracht van de vrouw en haar huidige echtgenoot tezamen, zoals door de man verzocht, minstens te bepalen op een inkomen dat gelijk is aan dat van de man.

Kanttekening: Naar mijn oordeel is de afweging die het hof maakt kort door de bocht. Het hof zal immers in een openbare uitspraak gegevens, ook over de jaarrekeningen, moeten opnemen om

gemotiveerd op de stellingen van de man te kunnen beslissen. Er zullen daarom nogal wat gegevens openbaar kunnen worden.

In het bestuursrecht kent men de mogelijkheid om te verzoeken dat van bepaalde gegevens geheimhouding wordt gevraagd. Daarover wordt door een andere kamer beslist. Indien het verzoek wordt toegewezen en de wederpartij daarmee instemt, neemt slechts de rechter van die gegevens kennis (artikel 829 Awb). Een dergelijke procedure zou onder omstandigheden ook in deze zaken van belang kunnen zijn.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 07-07-2015

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2015:5200

Zaaknummer: 200.160.069/01